

ตำนานหลักเมือง

กรุงเทพมหานคร อมรรัตนโกสินทร์

อาถรรพ์งู 4 ตัวเป็นเหตุ

ทำให้ มีหลักเมือง คู่กัน

เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์

“พระโหรา กล่าวโคลงบูชาฤกษ์และพระมหाराชครูอ่านกระแสรบราชโองการตั้งพระมหานคร ขุนโหรเริ่มประกอบพิธีกล่าวอุทิศเทพสังหรณ์
อัญเชิญก่อนดินซึ่งพลีมาแต่ทิศทั้ง 4 แห่งพระนคร กระทำให้เป็นก้อนกลมดุจลูกนิมิตลงสู่กันหลุมเป็นลำดับกันไปเริ่มแต่ทิศบูรพา ทักษิณ บังนิมและอุดร
จากนั้นนำแผ่นศิลาเลขยันต์สำหรับรับรองหลักวางลงบนก้อนดินทั้ง 4 ก้อนนั้น ส่วนภายในกันหลุมนั้นเลาก็ได้ตกแต่งไว้เรียบร้อยแล้ว กรอด้วยผ้าขาวสะอาดบริสุทธิ์
คาบไปด้วยใบไม้อันเป็นมงคล 9 ประการ โปรยปรายแก้วนพรัตน์ไว้เรียงรายโดยรอบขอบปริณทลภายในกันหลุมนั้น”

ขณะที่ได้พระฤกษ์ พระโหราย่่าร้องบอกกำหนดพระฤกษ์ ซีพราหมณ์เป่ามหาสังข์แก้วนบพิตรเจ้าพนักงานประโคมดุริยางค์และสังข์และพิณพาทย์
เจ้าหน้าที่ประจำอินใหญ่เป็นมหาดพิชัยฤกษ์ เริ่มพระราชนิพนธ์อัญเชิญเสาหลักเมืองลงสู่หลุม โดยวางไว้บนแผ่นศิลายันต์
ทันทีนั้นเอง ก็เกิดปรากฏการณ์เป็นมหัศจรรย์ขึ้น โดยปรากฏว่ามีงูตัวเล็กๆ 4 ตัว ปากมีหางยาวไปอยู่ในหลุมนั้น
และก็บังเอิญบันดาลให้ทุกคนที่ไปร่วมชุมนุมประกอบพิธีอยู่ ณ ที่นั้น ได้เห็นงูในขณะที่เคลื่อนเสาหลักเมืองนั้นลงไปหลุมเสียแล้ว ซึ่งเมื่อก่อนที่จะยกเสาลงสู่หลุมนั้น
หาปรากฏว่ามีงู 4 ตัวดังกล่าวนี้ไม่ และก็มีมหัศจรรย์ที่จะแก้ไขประการใดๆ ได้ทั้งสิ้น เพราะเมื่อตอนที่เห็นงูนั้น เป็นขณะที่เสาได้เคลื่อนลงหลุมแล้ว
จึงจำเป็นต้องปล่อยให้เลยตามเลยไป โดยปล่อยให้เสาลงไปหลุมและกลบดินให้แน่น ทำให้งูทั้ง 4 ตัวนั้น ต้องตายอยู่ภายในกันหลุมนั่นเอง
เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในขณะที่ฝังเสาหลักเมืองนี้ ได้ยังพระวิศกให้แก่มสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าฯ เป็นอันมาก ทรงเรียกประชุมเหล่าเสวกามาตรยาชั้นจิตบุโรหิตาจารย์
พระราชอาคันและบรรดาผู้รู้ทั้งปวงมาร่วมประชุมวิจารณ์ถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งนี้ว่า จะเป็นมงคลนิมิตหรือวามงคลนิมิต
บรรดาผู้รู้ทั้งปวงต่างก็ให้ความเห็นสอดคล้องต้องกันว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้จัดว่าอยู่ในจำพวกอวมงคลนิมิต แต่ก็ไม่สามารถจะชี้แจงไปได้ว่า
ผลจะปรากฏออกมาในทำนองใด นอกจากจะลงความเห็นว่างูเล็กๆทั้ง 4 นั้นแหละ จะเป็นมูลเหตุนำความอวมงคลให้แก่บ้านเมือง
แต่ก็เกิดเหตุการณ์ที่ถือว่าเป็นการบอกกล่าวของเทพยดาฟ้าดินขึ้นมาในระยะนั้น โดยเกิดฟ้าผ่าไฟไหม้พระที่นั่งอมรินทรมหาปราสาท
ทำให้ทรงพระราชวินิจฉัยออกมาว่าเป็นการสะเดาะเคราะห์เมือง โดยที่เทพยดาบันดาลให้เกิดฟ้าผ่าจนไฟไหม้พระมหาปราสาท
ตามธรรมดาต้องเสียเมืองก่อนจึงจะเสียพระมหาปราสาท คราวนี้ได้เสียพระมหาปราสาทไปแล้วเท่ากับเสียเมืองไป
เพราะเหตุที่ชะตากรุงเทพมหานครในระยะเริ่มตั้งแต่ฝังเสาหลักเมืองมานั้น ชะตาเมืองอยู่ในเกณฑ์ร้ายถึง 7 ปี 7 เดือน เป็นอันเสร็จสิ้นพระเคราะห์เมืองไป
และจะถาวรลำดับภัยภัยไป 150 ปี (เทพย์ สาริกบุตร “โหราศาสตร์ในวรรณคดี”)
การวางชะตาเมืองนี้เป็นเรื่องสำคัญ โหรหลวงจะต้องผูกชะตาเมืองถวาย พร้อมกับทำนายเหตุการณ์บ้านเมืองล่วงหน้าได้ เมื่อครั้งนั้น โหรหลวงได้ทูลเกล้าฯ
ถวายดวงเมือง 2 แบบ คือ แบบแรก บ้านเมืองจะเจริญรุ่งเรือง ไม่มีเหตุอันวุ่นวาย แต่ทว่าจะต้องมีอยู่ระยะหนึ่ง ที่ประเทศไทยต้องตกเป็นเมืองขึ้นของต่างชาติ

แบบหลัง ประเทศไทยจะมีแต่เรื่องยุ่งวุ่นวายไม่มีที่สิ้นสุด แต่ทว่าจะสามารถรักษาเอกราชได้ตลอดไป ปรากฏว่า พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
ทรงเลืกดวงเมืองตามแบบหลัง เพราะพระองค์คงจะทรงเห็นว่าการที่จะต้องตกไปเป็นเมืองขึ้นของชาติอื่นนั้น
แม้บ้านเมืองจะเจริญรุ่งเรืองแค่ไหนก็ไม่ความหมายอันใด เมื่อสิ้นความเป็นไทย

ต่อมาถึงสมัยรัชกาลที่ 4 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จขึ้นครองราชย์ ซึ่งทรงเชี่ยวชาญด้านโหราศาสตร์มาก
อีกทั้งทรงตรวจดวงพระชะตาของพระองค์ว่าเป็นอริแก่ลัคนาดวงเมืองกรุงเทพฯ ท่านจึงทรงทำพิธีแก้เคล็ดอาถรรพณ์อย่างแบบย่นปัญญา
โดยทรงพระราชดำริว่าหลักเมืองเดิมชำรุดทรุดโทรมมาก ไม่ได้ซ่อมแซมมาหลายรัชกาล จึงทรงโปรดเกล้าฯ ให้ทำขึ้นใหม่ โดยโปรดทรงแก้ไขดวงเมือง

ประกอบพิธีจารึกดวงพระชันษาพระมหานครลงบนแผ่นทองคำหนัก 1 บาท ในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

โปรดให้ถอนเสาหลักเมืองเดิมออก และประดิษฐานฝังเสาหลักเมืองใหม่ขึ้นอีกเสาหนึ่งคู่กัน กับเสาเดิม แขนในเป็นเสาไม้สัก มีไม้ชัยพฤกษ์ประดับนอก หัวเสาเป็นรูปยอดเม็ดยอดมงกุฎ พร้อมบรรจุชะตาพระนคร ให้มีสิริสวัสดิ์พัฒนามงคล มีอุดมมงคลฤกษ์ ในวันอาทิตย์ที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2395 เวลา 04:48 น. แล้วให้ช่างสร้างแปลงรูปศาลหลักเมืองเสียใหม่ ให้ยอดเป็นรูปปราสาทตามอย่างศาลาที่กรุงศรีอยุธยา จากนั้นทรงบรรจุดวงพระชันษาพระมหานครใหม่ไว้ที่เสาหลักเมือง และมีการสมโภชฉลองด้วย

ด้วยเหตุนี้ เสาหลักเมืองที่ประดิษฐาน ณ ศาลพระหลักเมืองกรุงเทพฯ จึงมี 2 ต้น คือเสาเดิมครั้งรัชกาลที่ 1 คือต้นสูง ที่ได้ทำพิธีถอนเสาแล้ว แต่หาที่เก็บที่เหมาะสมไม่ได้จึงคงไว้ ส่วนเสาพระหลักเมืองครั้งรัชกาลที่ 4 คือ ต้นที่มีส่วนสูงทอนลงมา และด้วยความชาญฉลาดของพระองค์ ยังทรงมีพระราชดำริ จะสร้างสะพานเชื่อมเมืองหลวงใหม่ กรุงเทพฯ กับเมืองหลวงเก่าฝั่งธนให้ติดต่อกัน แก่เคล็ดอีกทางด้วย แต่ในยุคนั้นยังไม่มีเทคโนโลยี สามารถสร้างสะพานข้ามแม่น้ำที่กว้างขนาดนั้นได้

จนกระทั่งในสมัยรัชกาลที่ 7 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งกำหนดจะมีงานเฉลิมฉลอง กรุงเทพมหานคร 150 ปี ใน พ.ศ. 2475 ทรงคำนึงถึงพระราชดำริในรัชกาลที่ 4 ที่จะสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาเชื่อม 2 ฝั่ง อีกทั้งยังทรงเห็นว่า กรุงเทพมหานครได้เจริญก้าวหน้าขึ้นมาก และขยายไปทางด้านตะวันออก มากกว่าด้านอื่น แต่ทางด้านฝั่งธนบุรีมีพื้นที่ติดกัน เป็นเรือสวนและมีผู้คนอาศัยอยู่มาก การไปมากับฝั่งพระนคร ยังยากลำบากต้องใช้แต่ทางเรือ ถ้าสร้างสะพานเชื่อมถึงกันจะได้ประโยชน์ ในโอกาสฉลองกรุงเทพฯ 150 ปี ควรจะมีสิ่งที่เป็นอนุสรณ์สถานสร้างไว้ เพื่อระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ ของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ที่สร้างกรุงเทพมหานครขึ้นมา ส่วนคำทำนายว่าจักรวรรดวงศ์จักรีสืบไป 150 ปีนั้น ไปครบเอาปี พ.ศ. 2475 พอดี ซึ่งเป็นปีที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในระยะนั้น เจ้านาย 4 พระองค์เป็นผู้รับผิดชอบกิจการของบ้านเมือง ทั้งฝ่ายนอกฝ่ายใน ซึ่งทุกพระองค์ทรงมีพระราชสมภพในปีเดียวกันทั้ง 4 พระองค์คือ ปีมะเส็งซึ่งหมายถึงงูเล็ก หรืองูทั้ง 4 ตัวที่ตายอยู่ในหลุมฝังเสาหลักเมืองวันนั้น นิมิตงูเล็กในเสาหลักเมืองสมัยรัชการที่ 1 จึงเป็นเรื่องอัศจรรย์

แต่ด้วยพระบารมีของรัชกาลที่ 4 ที่ทรงแก้อาถรรพณ์ล่วงหน้าเสีย โดยถอนเสาหลักเมืองเดิม และวางดวงชะตาพระนครขึ้นใหม่ จึงไม่เป็นไปตามคำทำนาย เพียงเปลี่ยนการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข เท่านั้น และจะทำให้ดำรงวงศ์จักรีอยู่คู่กับกรุงเทพมหานคร ตลอดไป อีกตราบนานเท่านาน

คัดลอกจากเฟสบุ๊ค ของคุณพิชาญ พงษ์พิทักษ์